

Alzheimerforeningens forslag til Finanslov 2020 - medicin

Forslag	Styrket indsats for nedbringelse af forbruget af antipsykotisk medicin og sikker smertebehandling (opioider) til demenspatienter herunder fortsat støtte til udbredelse af plejehjems-læger
Demenshandlingsplan 2025 Målsætning	En forbedret pleje- og behandlingsindsats skal nedbringe forbruget af antipsykotisk medicin blandt mennesker med demens med 50 pct. frem mod år 2025
Baggrund	Forbruget af antipsykotisk medicin blandt mennesker med demens i Danmark er fortsat alt for højt. De faglige anbefalinger på området er klare – mennesker med demens skal som udgangspunkt ikke behandles med antipsykotiske lægemidler. På trods af disse anbefalinger ligger forbruget i Danmark på ca. 20 procent af mennesker med demens, som får antipsykotisk medicin. Smertebehandling af demenspatienter er vanskelig, og stærke smertestillende opioider kan være farlige for demenspatienter. Sundhedsmyndighederne anbefaler derfor, at der udvises tilbageholdenhed med brug af opioider til patienter med demens. Men en nylig offentliggjort videnskabelig artikel viser, at forbruget af smertelindrende opioider blandt demenspatienter varierer betydeligt kommunerne imellem – også mere end forskelle i sygdom kan begrunde.
Hidtil indsats	Demenshandlingsplanens fokusområde 1 handler bl.a. om kvalitet i behandling til patienter med demenssygdom, og flere af demenshandlingsplanens konkrete initiativer er målrettet nedbringelse af forbruget af antipsykotisk medicin blandt demenspatienter. Det drejer sig om nye nationale kliniske retningslinjer (initiativ 4), nedbringelse af forbruget af antipsykotisk medicin til mennesker med demens (initiativ 5), håndbøger med vidensbaserede anbefalinger til social- og sundhedsfaglig praksis på demensområdet (initiativ 7) samt indirekte i form af initiativer, der sætter fokus på kompetenceudvikling og personcentreret indsats fx demensrejseholdet (initiativ 22). Andre satspuljefinansierede tiltag har også betydning i forhold til opnåelse af demenshandlingsplanens målsætning. Det drejer sig fx om plejehjems-læger på alle plejehjem samt forsøg med introduktion af den svenske såkaldte BPSD-model om forbedret trivsel og livskvalitet blandt beboere på plejecentre med demens, der har adfærdsmæssige og psykiske symptomer.
Status	Alle initiativer er igangsat, men forbruget af antipsykotisk medicin har stort set ikke rykket sig – og for visse stærkt problematiske antipsykotika er forbruget tværtimod steget.

	• Sundhedsstyrelsen har udarbejdet tre nye nationale kliniske retningslinjer, hvoraf de to har betydning for forbruget af antipsykotisk medicin og smertestillende opioider. I begge kliniske retningslinjer er der stærke anbefalinger for seponering af antipsykotisk medicin (ved behandling længere end 3 måneder), mens anbefalingerne om smertestillende opioider er mindre stærke. Der blev i alt bevilget 3 millioner kroner i årene 2017-2018. • Som en del af demenshandlingsplanen har Styrelsen for Patientsikkerhed desuden udviklet undervisningsmateriale om demens og antipsykotisk medicin, der er målrettet plejepersonale. • Sundhedsstyrelsen har udgivet tre håndbøger med vidensbaserede anbefalinger, og to af disse inkluderer indsatser, der kan nedsætte behovet for antipsykotisk og smertestillende medicin. Sundhedsstyrelsen planlægger at udgive endnu en håndbog om forebyggelse af adfærdsmæssige og psykiske symptomer hos demenspatienter. Der er i alt bevilget 2,5 millioner kroner i perioden 2017-2019. • Sundhedsstyrelsens demensrejsehold, der indeholder et læringsforløb med konkrete metoder og vejledning til bedre behandling til demenspatienter, har omfattet 22 kommuner. Der er i alt bevilget 6,3 millioner kroner i perioden 2017-2019 til de 22 forløb. • Demenshandlingsplanen indeholdt endvidere puljetilskud til kompetenceudvikling af social og sundhedsfagligt personale indenfor demensområdet, herunder kompetencer til håndtering af adfærdsforstyrrelser og psykiske symptomer ved demens. I alt 56 projekter har modtaget støtte til kompetenceudviklende projekter, hvoraf kun to direkte har som formål at nedbringe forbruget af antipsykotisk medicin. Der er i perioden 2017-2019 i alt bevilget 139 millioner kroner til kompetenceudvikling. • Sundhedsdatastyrelsen igangsatte i 2017 en egentlig monitorering af forbruget af antipsykotisk medicin blandt demenspatienter, og der er udgivet to årsrapporter om forbruget. Der blev i alt bevilget 6,14 millioner kroner for perioden 2017 Ifølge Sundhedsdatastyrelsens årsrapporter har forbruget af antipsykotisk medicin til ældre demenspatienter ligget konstant på ca. 19 procent i 2017 og 2018. Sammenlignet med tidligere år (2014-2016) er forbruget kun faldet med ca. et procent-point. Af den seneste rapport fremgår det endvidere at antallet af demenspatienter, der får det problematiske første generations antipsykotikum Haloperidol, er steget med 30 procent. • Aftalen om faste læger på plejehjem udløber i 2019. En opgørelse foretaget af Alzheimerforeningen i juni 2019, viser at kun ca. halvdelen af alle plejehjem har en fast tilknyttet læge. Der blev for perioden 2016-2019 i alt bevilget 100 millioner kroner til fast tilknyttede læger på plejehjem.
--	--

	I aftale om satspuljen på socialområdet for 2015-2018 blev der i alt afsat 14,5 millioner kroner til udvikling og afprøvning af den såkaldte BPSD-model. Evalueringen har vist, at projektet opnåede store forbedringer i behandling af demenspatienter med udadrettede adfærd. Sundhedsstyrelsen anbefaler at andre kommuner anvender modellen, men der er ikke bevilget penge til dette.										
Behov	Hvis Demenshandlingsplanens målsætninger om at nedbringe forbruget af antipsykotisk medicin blandt mennesker med demens med 50 pct. frem mod år 2025 skal nås – og der samtidig skal komme bedre styr på forbruget af smertestillende opioider til demenspatienter - er der fortsat brug for at styrke kvaliteten i behandlings- og plejeindsatsen. Der er endvidere behov for at få øget fokus på konkrete metode, der kan omsætte kommende - og forhåbentligt bindende - nationale kvalitetsstandarder samt faglige anbefalinger i den praktiske hverdag. Dette omfatter bl.a.: - Styrket monitorering af forbruget af antipsykotisk medicin og smertestillende opioider blandt mennesker med demenssygdom - Udrulning af BPSD-modellen til samtlige 98 kommuner i Danmark - Initiativer der kan sikre faste plejehjemslæger på de resterende plejehjem i Danmark - Videreførelse af rejseholdet med tilbud til de 76 kommuner, der ikke har indgået aftale om rejseholdets læringsforløb. - Målrettet kompetenceudvikling af personale i konkrete metoder til at nedbringe forbruget af antipsykotisk medicin samt bedre smertebehandling til demenspatienter										
Økonomi	<table><tr><th>Finanslov</th><th>2020</th><th>2021</th><th>2022</th><th>I alt</th></tr><tr><td>Mio. kr.</td><td>45</td><td>45</td><td>45</td><td>135*</td></tr></table> - Der er behov for ca. 10 millioner kroner til udrulning af Demensrejseholdet til de resterende kommuner - Der er behov for ca. 40 millioner kroner til faste plejehjemslæger på de resterende plejecentrene - Der er behov for ca. 25 millioner kroner til udrulning af BPSD-modellen til alle kommuner. - Der er behov for ca. 60 millioner kroner til målrettet kompetenceudvikling *) Alzheimerforeningen har ikke haft adgang til økonomiske data fra kommuner, regioner eller statslige myndigheder udover data offentliggjort i forbindelse med Demenshandlingsplanen. Der er derfor tale om overslag.	Finanslov	2020	2021	2022	I alt	Mio. kr.	45	45	45	135*
Finanslov	2020	2021	2022	I alt							
Mio. kr.	45	45	45	135*							